

נר שמואל

לע"נ ר' שמואל ב"ר יצחק זצ"ל

יום חמישי ה' בכסלו תשע"ה

בס"ד

שו"ת סיכום הדף היומי

מייל: n101@okmail.co.il פקס: 03-5709307 ניתן לקבל כל יום לתיבת מייל או לפקס.

יבמות - נ"ד

1. באיזה אופן מדובר שהיה היבם אנוס?

- א. אין לפרש כשאנסוהו נכרים לבא עליה, כיון שאין 'שם אנוס' לבא על הערוה, שאין קישוי אלא לדעת.
- ב. אין לפרש כשהביאוהו ישן. כיון שרוב יהודה פסק שישן אינו קונה. הברייתא שמובא בה שקונה - במתנמנס (לא משיב סברא, ורק כשמזכירים לו).
- ג. אין לפרש בנפל מהגג ונתקע בה. כיון שלרבה חייב בד' תשלומי נזק [מבושת פטור שאינו מתכוין] וביבמתו לא קנה כיון שלא התכוין לשום ביאה.
- ד. אלא כגון שנתכוון לאשתו ותקפתו יבמתו ובא עליה שלא מרצונו. ובשניהם אנוסים מדובר שנתכוון לאשתו ותקפוהו עכו"ם ודבקום זה בזה וכו'.

2. אלו מקורות למדנו לדיני ביאת יבום?

- א. ביאה בשוגג, במזיד או באנוס קונה - "יבמה יבא עליה" ב. מצוה לייבם יותר מלחלוץ - "ואם לא יחפוץ האישי".
  - ג. ביאה כדרכה קונה - "להקים לאחיו שם" ד. שלא כדרכה - "ולקחה". ה. ביאה גומרת בה ולא כסף ושטר - "ויבם". ו. בעל כרחה - "ויבמה".
- עוד למדנו - רבא: נתכוון להטיח בכותל - לא קנה. להטיח בבהמה - קנה. כיון שהתכוין לשם ביאה כל שהיא.

3. המקור מהתורה שהעראה כגמר ביאה אצל נדה 'ואיש אשר ישכב ... את מקורה הערה'. מה המקור לשאר העריות?

- א. אין ללמוד מנדה שכן מטמאה את בועלה. ב. אין ללמוד מאשת אח שנאמר בה 'נדה היא' לענין 'העראה', כיון שאשת אח חמור שבידו להרבות ולקדש אלף נשים ולאוסרם על אחיו. ג. אין ללמוד מאחות אב ואחות אם שנאמר בה 'כי את שארו הערה' כיון שהם 'איסור הבא מאליו'.
- ד. אין ללמוד מאשת אח ואחות אב יחד כיון שדווקא הם שאסורים משום קורבה. ה. אין ללמוד מנדה ואחות אב כיון שהם 'איסור הבא מאליו'.
- ו. אין ללמוד מנדה ואשת אח שכן דבר אחר מתיר להם את האיסור [שבעה נקיים, או מיתת הבעל בלא בנים] אבל אשת איש הבעל שאוסרה מתירה למסקנא - "... מכל התועבות האלה..." הוקשו כל העריות לנדה שאסורה בהעראה.

4. לענין מה התורה השוותה אשת אח לנדה?

- רמז ליבמה שאסורה בחיי בעלה. כשם שנדה אע"פ שיש לה היתר לאחמ"כ, מכל מקום בשעת איסורה בכרת, אף אשת אח אע"פ שיש לה היתר לאחד מכן [אם מת בלא בנים] בחיי בעלה בכרת.
- לולי הלימוד היינו יכולים לומר א. שהתורה באה לומר: לאחר מיתת בעלה מצוה, אבל בחיי בעלה רשות.
- ב. לאחר מיתת בעלה מותר, בחיי בעלה אסור רק משום עשה.

5. לענין מה נכתבה העראה לגבי אחות אב ואחות אם?

- אין לומר לגבי - 'מערה בזכור' כיון שכבר נאמר בו 'משכבי אשה'. אלא לגבי - המערה בבהמה שהיא כגמר ביאה.
- והטעם שדרשת מערה בבהמה נכתב בענין חייבי כריתות אף שהיא חייבי מיתות בית דין כיון שהפסוק כולו נכתב שם לשם דרשה. [המובאת להלן].

6. יש לדון האם איסור 'אחות אביו' אף באחות אביו מן האם. מה הצדדים, ומהיכן פושטים?

- מצד אחד יש מקום ללמוד מ'אחותו' שאסורה אף אחות מן האם - דומה לו בכך ששניהם איסור קורבה הבא מאליו.
- מצד שני יש מקום ללמוד מ'דודתו' שהאיסור רק אשת אחי אביו מן האב ולא מן האם - דומה לו בכך ששניהם איסור 'קרובי האב' תלמוד לומר - 'ערות אחות אביך לא תגלה' בין מן האב בין מן האם. 'ערות אחות אמן לא תגלה' בין מן האב בין מן האם.
- הטעם שהוצרכו לכתוב בין באחות אב בין באחות אם: מאחות אב שיש יחוס לא יודעים לאחות אם שאין. ומאחות אם שהיא ודאית לא נדע אחות אב. המקור בדודתו שהאיסור רק מן האב - גזירה שווה 'דודו דודו' מגאולת קרובים. ושם המקור 'ממשפחתו גאלנו' ורק משפחת אב קרויה משפחה.

7. אמרו לו: מתה אשתך ונשא אחותה מאביה, מתה ונשא אחותה מאמה, מתה ונשא אחותה מאמה, מה הדין שנודע שכולן קיימות?

- מותר בראשונה ובשלישית ובחמישית - ששלשתן אינן קרובות זו לזו. ופוטרות צרותיהן אם מת בלא בנים ואחיו ייבם את אחת מהן.
- ואם אמת רק שהראשונה מתה - מותר בשניה וברביעית שאינן קרובות, ואסור בשלישית ובחמישית שהן אחיות לשניה ולרביעית.

"אינו דומה השונה פרקו מאה פעמים לשונה פרקו מאה ואחת" (חגיגה ט)